

УПРАВУВАЊЕ СО ОФ-ШОР КОМПАНИЈА И ИСКОРИСТУВАЊЕ НА ПРЕДНОСТИТЕ ПРЕКУ ПРИМЕРИ ОД КАРИБИТЕ

Марјана Џорлева¹
Професор д-р Јанка Димитрова²,

Апстракт

Оф-шор компанија е секое легално регистрирано правно лице во некој оф-шор финансиски центар. Целото понатамошно негово работење ќе зависи само од законодавството во таа оф-шор јурисдикција, а со тоа воедно оф-шор компаниите се заштитуваат од домашните неповолни закони и политики. Оф-шор финансиските центри, уште познати како “даночен рај”, им нудат на оф-шор инвеститорите широк спектар на можности и бенефиции со што ги привлекуваат кон себе. Такви се на пример: брза и едноставна регистрација на секое правно лице - оф-шор компанија, даночните олеснувања, благи законски регулации и минимални рестрикции, можности за тргување и работење со цел свет.

Клучни зборови: оф-шор компанија, оф-шор јурисдикција, оф-шор финансиски центар, даночен рај, даночни олеснувања

MANAGEMENT OFFSHORE COMPANIES AND TAKING THE ADVANTAGES THROUGH THE EXAMPLES FROM THE CARIBBEAN

Marjana Djorleva³
Assosiate Prof. Janka Dimitrova⁴

Abstract

Offshore company is any legal entity registered in any offshore financial center. The whole future work of the company will depend solely on the legislation in the offshore jurisdiction, and hence offshore companies are protected from the domestic laws and policies. Off - shore financial centers, also known as "tax heavens", offers offshore investors with a wide range of features and benefits with which they attract the investitures to them. Examples include: quick and simple registration of each legal entity - an offshore company, tax incentives, mild legal regulations and minimum restrictions, options trading and working with the world.

Keywords: offshore company, offshore jurisdiction, offshore financial center, a tax heaven, tax incentives

Вовед

Во овој труд ќе бидат опфатени и разработени неколку оф-шор јурисдикции лоцирани на Карибите. Целта на овој труд е преку разработка на истите да се покаже дека иако се лоцирани на едно место, секоја оф-шор јурисдикција си има свој начин на основање, функционирање и управување со оф-шор компаниите.

Најдобрата идеја е да се формира бизнис во прекуокеанските земји, особено ако функционира на онлајн основа. Една од најчестите причини кои доведуваат до таквата идеја е тоа што доколку инвеститорот планира да се вклучи најкоректно во странска бизнис средина, автоматски се соочува со високи даночни сметки. Од тука, кај инвеститорот се јавува чувство на постоење на јаже околу вратот во однос на слободата на бизнис размислувањето и инвестирањето.

Онлајн бизнисите на оф-шор пазарите немаат граници кога се работи за место, односно локација на бизнисот на оф-шор компанијата. Тие не се соочуваат со географски ограничувања.

1) постдипломец на Економски факултет, Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип, marjana.208593@student.ugd.edu.mk

2) Економски факултет, Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип, janka.dimitrova@ugd.edu.mk

3) graduate of Faculty of economics University „Goce Delcev” Stip, marjana.208593@student.ugd.edu.mk

4) Faculty of economics University „Goce Delcev” Stip, janka.dimitrova @ugd.edu.mk

Единствено треба да се лимитира бизнисот до границите на јурисдикцијата. Од овде доаѓаме до идејата дека оф-шор пазарите претставуваат најпосакувани места за инвеститорите со цел да се избегнат погоре наведените проблеми.

Во продолжение на овој труд ќе ги разграничиме законитостите на оф-шор пазарите, оданочувањето и начините на формирање и управување со една оф-шор компанија во различните оф-шор јурисдикции што ќе бидат земани за пример.

1. Владеење на Законите за оф-шор работење на Карибите

Доминиканската Република е поранешна Британска колонија, сега трансформирана во уставна независна демократска земја, лоцирана на Источните Кариби. Се смета дека оф-шор бизнис центарот на оваа земја е еден од најдобрите во светот, со високо конкурентни трошоци и можност за брзо интегрирање. Актот за компаниите од интернационалниот бизнис (IBC Act) е стапен на сила од 26 Јуни, 1996 година. Овој акт нуди прогресивна законитост со флексибилна структура на компаниите и ефикасни корпоративски процедури. Тајноста на информациите за акционерите е загарантирана според став 112 од овој Акт.

Документите на оф-шор компаниите во Доминиканска Република мора да се чуваат во официјалниот Регистар, вклучувајќи ги Членовите и Меморандумот на Асоцијацијата. Овие документи мора да бидат пополнети на англиски јазик или да имаат официјален превод на истиот. Името на оф-шор компаниите мора да завршува на збор или фраза кои вклучуваат или асоцираат на “Limited Liability” (со ограничена одговорност). На пример: “Limited”, “Ltd.”, “Corporation”, “Corp.”, “Société Anonyme” и “S.A.”.

Во однос на политичкиот систем на Доминиканската Република, може да се потврди дека таа ужива политичка стабилност и во неа владеат правата на луѓето како: право на слобода на говор, слобода на гласање за страната одредена по слободен избор, слобода на организирање и сл., што само по себе повлекува независен правен систем. Правниот систем на Доминиканска Република се базира на Британскиот Закон и Локален Статут.

Во законите на Белизе пак, се наведува дека генералниот гувернер мора да биде по потекло од Белизе, бидејќи тој е претставник на кралицата на Велика Британија. Дел од неговите одговорности се воспоставување на ефикасно судство и законодавство. Актот за оф-шор компаниите во Белизе (Belize IBC Act) е воведен во 1990 година со цел да се имплементира конкурентно оф-шор законодавство за оф-шор компаниите основани во Белизе. Истиот последователно има за цел да ги прикаже промените барани за да се понудат ефикасни услуги на оф-шор пазарот во Белизе. Според овој Акт, оф-шор компаниите во Белизе се изземени од сите даноци и такси.

Основањето на компании на оф-шор пазарот во Белизе според меѓународниот Акт за бизнис компании од 1990 година ги охрабрува инвеститорите да оформат компанија во Белизе ослободена од сите даноци во вид на легален глобален бизнис со интерес за глобално инвестирање. Патот за основање на оф-шор компанија е уште повеќе олесната. Од донесувањето на овој Акт, Белизе станува една од најатрактивните светски локации за формирање на оф-шор компанија.

Од другата страна се наоѓа Панама, со ниски трошоци, брзи и високо доверливи услуги. Регулацијата на компаниите во Панама, познати како панамски корпорации се врши согласно основниот Закон 32 за корпоративно работење од 26-ти февруари, 1927 година. Овој закон се користи како модел во повеќе јурисдикции и нуди флексибилна корпоративска структура, овозможува приватност на инвеститорите и обезбедува легитимно одвивање на сите бизнис активности.

Република Панама е уставна демократија. Важен пресврт во нејзината историја е моментот од 1989 година кога тогашниот претседател и генерал Мануел Нориега бил симнат од претседателството со помош на САД. Од тогаш е распуштена војската и е стабилизирана Владата преку одржување на претседателски избори. Власта во Панама се дели на: извршна, законодавна и судска власт.

Кајманските Острови се петнаесетти најголем оф-шор финансиски центар на светско ниво. Таму, исто така нема никакво директно оданочување на индивидуалните правни лица, големите корпорации или трустовите. Приходите по основ на даноци државата ги остварува само преку индиректни даноци. Власта во Кајманските Острови ја држи кралицата на Велика Британија преку поставување свои претставници на повеќе поважни позиции.

2. Структура на основањето на оф-шор компанија на Карибите

Инвеститорите најчесто пристапуваат кон инвестирање во оф-шор пазар и основање на оф-шор компанија за да го пренасочат приходот остварен во нивната домашна земја и да го заштитат од потенцијална инфлација, хиперинфлација, валутна нестабилност или високи даноци наметнати во домашната земја. Постојат и такви јурисдикции, како Карибските острови на пример, кои нудат поволни бизнис средини за инвестирање со целосно легални даночни бенефити. За еден инвеститор да пристапи кон основање на оф-шор компанија на Карибите или на било кој друг оф-шор финансиски центар, мора пред се да ја ги запознае и разбере интернационалните закони (особено делот за оданочување). Потоа треба да се запознае и со можностите кои ги нуди секоја оф-шор јурисдикција.

Бидејќи оф-шор пазарите денес нудат можност за онлајн инвестирање, основањето на оф-шор компанија на Карибите би траело само неколку дена. Процесот започнува со регистрирање на компанија, наведување на име на компанијата и испраќање на потребната документација. Веднаш потоа следува отварање на банкарска сметка. Сепак, најголемите даночни предности при основање на компанија во некој од даночните раеви на Карибите ги уживаат државјаните на САД. Тие не произлегуваат од заштедите од директните даноци. Со основањето на оф-шор компанија може да се одложи плаќањето на даноците или целосно да се избегне доколку профитот се реинвестира. Ова претставува извонредна можност и за сите останати инвеститори.

Оф-шор компаниите во Доминиканската Република не подлежат на даноци веќе најмалку дваесет години. Една компанија може да биде основана во рок од 24 часа од поднесувањето на целокупната документација и потребниот влог. Документацијата мора да биде пополнета на англиски јазик. Сепак, доставата на документите мора да биде физичка, а не електронски, и истата зависи од крајната дестинација. Затоа најчесто за оваа цел се користат услугите на FedEx. Името на компанијата не смее да биде искористено од друга компанија основана во таа јурисдикција. Истото мора да завршува со збор или фраза кои содржат или асоцираат на "Limited Liability". Компанијата мора да поседува регистрирана канцеларија во Доминиканска Република и мора да наведе Доминикански резидент за регистрационен агент на компанијата. Тој понатаму ќе се погрижи за меѓународна легализација на целокупната документација и за пополнување на потребните документи во Регистарот.

Доминиканската Република е флексибилна во однос на капитализацијата, акционерите, директорите и акциите на компанијата. Постои законски дозволен минимум од 100 USD за акционерски капитал за регистрирана оф-шор компанија во Доминиканската Република. Максимумот не е ограничен, ниту пак влијае на трошокот за регистрација или на годишната чланарина. Акциите може да бидат претставени во повеќе видови и според повеќе класификации како: Par или No Par Value (со или без право на глас), преференцијални или кумулативни и такви кои гласат на име или на доносител.

Акционерскиот влог може да биде паричен или непаричен и може да гласи на било која валута. Треба да постојат еден акционер и еден директор. Дозволено е истото лице да биде и акционер и директор. Не постојат барања за повеќе од еден директор. Но, директорот не мора да биде и акционер. Од друга страна, директорот и акционерот можат да бидат било кое физичко (резидент или нерезидент) или правно лице регистрирано во Доминиканската Република. Секретар не мора да постои. Воедно, треба да се потенцира дека не постои обврска за одржување на годишно собрание на акционерите, но доколку постои такво, истото може да биде одржано во било која земја во светот и преку било каков вид на комуникациски медиум. Податоците за сопствеништвото постојат во Регистарот на Доминиканската Република и не се достапни за јавноста. Во однос на ова прашање, и самата држава нуди секакви услуги преку свои овластени посредници за да овозможи и понатамошна идна доверливост и тајност на информациите.

Во Доминиканската Република не постои барање за подготовка или чување на податоци за сметки или финансиски извештаи. Копии од документите постојат во Регистарот и им се достапни само на директорите, но не и на пошироката јавност. За најважни документи се сметаат: Article of Association, Memorandum of Association и Certificate of Incorporation. Доминиканските оф-шор компаниии можат да имаат ангажирано професионални адвокати, сметководители, консултанти и сл. Исто така можат да поседуваат и управуваат со бродови.

Постојат рестрикции и исклучоци за оф-шор компаниите регистрирани во Доминиканска Република. Оф-шор компанијата:

- не смее да остварува бизнис активности со резиденти на Доминиканска Република;
- не смее да поседува имот во Доминиканска Република;

- не смее да тргува со бизнисите за осигурување или ре-осигурување и да тргува соitrustови, освен ако за тоа не поседува дозвола.

Оф-шор компанија може да биде регистрирана на Белизе од само еден акционер или од повеќе, а истиот може да биде истовремено и директор. Незадолжително, директор може да биде и друго лице. Во улога на двете лица можат да бидат било кое физичко или правно лице. Директорите или акционерите може да го именуваат било кое лице да работи во нивно име, со цел задржување на тајноста на податоците. Не постои обврска за постоење на секретар.

Обврска на директорот е регистарот на акции на компанија во Белизе да мора да се обновува со сите променети податоци од било каде од светот и истите податоци мора да им бидат достапни на акционерите на секое нивно барање. Оф-шор компанија регистрирана на Белизе може да поседува акции во било која валута, со или без Per Value класификација. Уплата на акциите акционерите можат да извршат во готовина или преку банкарски трансфер.

Стандарден акционерски минимум капитал мора да започнува од 50.000 USD или непаричен влог еквивалентен на тој износ. Исто така не постои обврска за чување на документите потврдени од државни тела. По волја на акционерите или директорите податоци за сметките или документи и извештаи може да се чуваат било каде низ светот. Во однос на одржување на собрание на акционерите не постојат рестрикции и ограничувања по временски период, место, начин на комуникација и сл.

Главната бенефиција за инвеститорите во Белизе произлегува од Актот од 1990 година со кој се утврдува дека оф-шор компаниите регистрирани на Белизе се изземени од сите даноци и такси. Недостаток може да се нарече рестрикцијата за работење со резиденти на Белизе или компаниии регистрирани на Белизе, освен дозвола за неколку случаи:

- Ако таквото работење подржува контакти со адвокати, сметководители,itrustови, компаниии за поддршка на менаџментот во компаниите или кои нудат секретарски услуги, инвестициони советници или други физички и правни лица кои вршат слични дејности во Белизе;
- Ако има дејност за подготовка или одржување на книги и извештаи за работењето на компанијата во Белизе;
- Ако таквото работење се сведува на закуп на канцеларија или објект во кој ќе се одвива основната дејност на оф-шор компанијата;
- Ако во работењето се предзвикани долгови или обврски по работење со финансиски инструменти на друга компанија со седиште регистрирано во Белизе.

За оф-шор компаниите регистрирани на Белизе не постои ограничувања во однос на извршување на било која легитимна деловна или инвестициска активност, со исклучок на: банка, осигурителна компанија или штедилница, дејности кои бараат поседување на дозвола за работа.

Панама се одликува по тоа што иако стандардизираниот минимум на капитал за основање на оф-шор компанија изнесува 10.000 USD, нема потреба од, ниту временски рестрикции за уплата на истиот веднаш по основањето. Основањето на оф-шор компанија во Панама може да трае од 4 до 6 дена. Иако американскиот долар е законска валута, нема ограничувања по изборот на било која друга светска валута. Нерезидентските панамски оф-шор компаниии се 100% ослободени од сите даноци за активностите вршени надвор од територијата на Панама. При регистрацијата на оф-шор компанија мора да биде инволвиран регистрационен агент, на кој треба да му се плати и одреден надоместок. Воедно, со основањето на секоја оф-шор компанија всушност основачот се обврзува да плаќа годишна такса за корпоративска франшиза во висина од 250 USD.

Во процесот на основање на компанијата најчесто се вклучуваат организатор и уписник во Регистарот на Панама. Постои минимум барање за три директори. Исто така, постои обврска од инволвираност на три улоги во новооснованата оф-шор компанија; претседател, благајник и секретар на компанијата. Тоа може да бидат физички или правни лица. Сепак мора да се има во предвид дека претседател и секретар не може да биде едно исто лице.

Во однос на годишните собранија на акционерите и директорите, истите може, но и не мора да се одржат доколку лицата сметаат дека така не е неопходно. Документите од оф-шор компаниите регистрирани во Панама содржат имиња и адреси за директорите кои можат да бидат и јавно достапни. Сепак компаниите немаат обврска да држат документација или извештаи во својата архива.

И Кајманските Острови дозволуваат минимум едно лице да биде и акционер и директор. Но незадолжително, бидејќи за овие функции може да постојат две различни лица. Оф-шор компанијата може да работи од било кое место во светот. Она што ги издвојува Кајманските Острови од другите оф-шор пазари е тоа што не постои барање за отварање на сметка и досие во официјалниот Регистар. Сепак, годишниот приход мора да се прикаже во обична форма на декларација. Документацијата на Кајманските Острови не содржи податоци за името или идентитетот на акционерите. Имињата на директорите постојат во Регистарот, но не се достапни за јавноста. Минимум основачкиот капитал мора да биде во износ од 50.000 USD, со минимум постоење на една акција, при што може да постојат 50.000 акции со вредност од 1 USD по акција.

3. Даноците на Карипските острови

Оданочувањето на оф-шор пазарите главно се сведува на минимум данок или нула даночни такси. Меѓутоа секоја оф-шор земја има свои специфични даночни олеснувања по кои се разликува од сите останати.

Законот на Доминиканска Република обезбедува даночно ослободување за минимум дваесет години од датумот на основање, за сите новоосновани оф-шор компании. Годишните такси се единствен данок кој мора да се плаќа секоја година на денот на кој оф-шор компанијата била основана. Од друга страна, не постојат барања за размена на информации со други даночни власти. Поради истото, не постои и опасност од двојно оданочување помеѓу две различни земји.

Атрактивноста на Белизе пред се се огледа во слободниот даночен живот на оф-шор компаниите. Друга карактеристика е политиката на одржување на најнизок процент на инфлација на светско ниво. Значи за сите оф-шор компании кои работат надвор од оф-шор пазарот на Белизе постои нула оданочување на приходот. Додека пак, за сите оние оф-шор компании кои работат на оф-шор пазарот во Белизе, постои стапка на оданочување на приходот на месечно ниво во висина од 25%, но ова правило започнува да важи после првите 10.000 USD остварен приход. Односно, првите 10.000 USD приход остварен од работењето во Белизе се неоданочливи. Доколку се започне со изнајмен оф-шор бизнис во Белизе, на остварените приходи се плаќа данок од само 3%, пресметан на остварениот бруто годишен приход.

Оф-шор компанија основана од нерезидент/и во Панама е 100% даночно ослободена компанија во вршењето на сите свои активности надвор од границите на Панама. На годишно ниво се плаќа само такса, во вид на франшиза за секоја добротоечка оф-шор компанија и тоа во годишен износ од 250 USD.

Освен царински и таксени даноци, Кајманските Острови немаат други даноци. Меѓутоа, во последно време со притисоците на светските организации кои сакаат да ги притиснат оф-шор јурисдикциите, се стравува од повторно соочување со двојното оданочување.

4. Примери од работењето на карипските оф-шор компании

Примарни цели поради кои компаниите се одлучуваат за оф-шор пазар се: барањата на политички, социјално и економски стабилни земји; со олеснати трошоци за основање; намалени даноци и заштита од поголеми законски ограничувања во работењето; како и заштита на податоците за акционерите и нивните сметки. Да согледаме неколку примери:

Една од најважните мултинационални компании денес е Apple. Но, и покрај светската распространетост, главно се фокусира на оф-шор работење. Денес, всушност, сите најголеми глобални компании прибегнуваат кон оф-шор јурисдикциите. И сеуште се прашуваме зошто е тоа така?

Краток пример би бил овој. За една година Apple треба да и плати само на Шпанија околу 2,4 милиони евра данок.⁵ Оваа компанија, како и сите останати, се чувствува искористена од Европа на пример, означувајќи дека дури 40% од остварените годишни приходи треба да ги издвојува за даноци. Во 2012 година направиле општа пресметка и заклучиле дека само за таа година преку оф-шор пазарите успеале да заштедат од даноци околу 9 трилиони долари.

⁵ <https://www.fosterswiss.com/2016/01/07/apple-ejemplo-de-sociedad-offshore/>

STEELCASE Inc.- е бренд компанија која постои повеќе од 100 години. Компанијата била формирана во 1912 година како Metal Office Furniture Company во Мичиган, САД. Нивните иновации во изработките на мебел започнуваат од 1914 година означени со нивниот прв патент. Steelcase Inc. денес работи како самостојна глобална компанија која во 2016 година прикажала остварен приход од 3,1 билиони американски долари. Меѓу другото, истата има своја подружница и на Кајманските Острови. Оваа компанија остварува многу високи приходи и голем дел од истите со одлука на акционерите се вложуваат во финансиски инструменти, на оф-шор пазарите. Главно, ова работење е позиционирано на Кајманските Острови, иако солидно работат и на Њу Јоршката берза. Додатна вредност од сопствената компанија се остварува во 1998 со трансформацијата во акционерска компанија и со издавање на акции без право на глас на нерезиденти сортирани по класи: А, Б и Ц⁶.

Постојат и такви оф-шор компании кои се одлучиле физички да постојат на некој оф-шор пазар и да нудат меѓу другото и услуги за брзо интегрирање на тој оф-шор пазар. Таква е на пример оф-шор компанијата во Белизе, Titoff Reality Ltd⁷. Работи на принцип да остварува приходи преку нудење на помош за брзо основање на оф-шор компанија за индивидуалци или основање подружница за реални веќепостоечки компании. Значи оваа компанија не нуди долгорочни решенија, туку заработува од еднократна услуга.

Ќе согледаме и уште еден пример, но овој пат за прикажување на поврзаноста на оф-шор компаниите со цел да им се изгуби трагата на акционерите. Примерот за оваа компанија е видлив и во Panama Papers. Оф-шор компанија Hasco Management Inc.⁸ е основана во Доминиканска Република. Но, сопствеништвото го држат неколку други оф-шор компании, а не физички лица. Акционери во Hasco Management се оф-шор компаниите N.A.T. Services SA (швајцарска оф-шор компанија); DH Nominees Ltd. (оф-шор компанија лоцирана на Британските Девствени Острови) и The Bearer (панамска оф-шор компанија). Од друга страна пак, Hasco Management е акционер во оф-шор компанијата Roland J. Sadoux (доминиканска оф-шор компанија). Оф-шор компанијата Dr.Carlos Del Giudice (доминиканска оф-шор компанија) пак фигурира како компанија посредник за Hasco Management.

Заклучок

Врз основа на сето погоренаведено, доаѓаме до заклучок дека сите оф-шор јурисдикции функционираат на ист принцип: преку постоење најниски можни даноци или нула даноци; преку овозможување на најбрза постапка за основање на оф-шор компанија со достапност до секој нерезидент, било да е правно или физичко лице; преку постоење на закони за тајност и доверливост на податоците и информациите за оф-шор акционерите; и преку постоење на лимит за минимум вложен капитал за секоја новооснована оф-шор компанија кој не мора веднаш или во целост да биде уплатен при основањето. Но, преку подетална разработка на оваа тема доаѓаме до заклучок дека и покрај заедничкото, секоја оф-шор јурисдикција си има свои особености, карактеристики по кои се истакнува, по кои привлекува и се разликува од сите останати оф-шор јурисдикции. Затоа пред започнувањето со оф-шор бизнис, во прилог на секој инвеститор е да испита што повеќе оф-шор јурисдикции и да го избере она што најмногу би му одговарало за успешно управување со неговата идна оф-шор компанија.

Користена литература

1. Richard Sackin (2013), Cayman Islands Tax Guide 2013, PKF International Tax Committee
2. Michael Magnusson (2014), Offshore companies, Opus Operis LLP.
3. OCH-Offshore Companies House (<http://www.offshore-companies.co.uk>)
4. Offshore Formations 24-7 (<http://www.offshoreformations247.com>)
5. Offshore Company, Confidential Offshore Services since 1977 (<https://www.offshorecompany.com>)
6. SystemDay Company Formations & Company Documents (www.systemday.com)
7. Masterseek List of Companies (<http://www.listofcompanies.org/Companies/Cayman-Islands>)
8. The Cayman Compass, Cayman Islands' newspaper
9. Lowtax Global Tax & Business Portal (<http://www.lowtax.net/information/cayman-islands/cayman-islands-tax-treaty-introduction.html>)

⁶ <http://ir.steelcase.com/secfiling.cfm?filingid=950152-09-4134&cik=>

⁷ <https://www.belize-offshore.info/>

⁸ <https://offshoreleaks.icij.org/nodes/10092343>